

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 0 4 2 5 0 1 2 2 M

JESENSKI ROK
ŐSZI IDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

≡ Izpitna pola 2 ≡
2. feladatlap

Sreda, 1. september 2004 / 80 minut
2004. szeptember 1., szerda / 80 perc

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca. Izpitni poli je dodana barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt két értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.
A feladatlap terjedelme 16 oldal, ebből 4 üres.*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Odgovarjajte v povedih, ne le z besedo ali besedno zvezo. Odgovore vpisujte v prostore, ki so za to predvideni, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. **Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni lastni popravki se ovrednotijo z nič (0) točkami.**

Ob nalogah je v oklepaju na desni strani navedeno možno število točk.

Rešujte premišljeno. Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót! Semmit se hagyjon ki!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg ezt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldala jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapokra)!

*Teljes mondatokban válaszoljon, ne szavakkal vagy szó szerkezetekkel. Válaszait – töltőtollal vagy golyóstollal – az erre kijelölt helyre írja! Írjon olvashatóan! **Az olvashatatlan megoldásokat és a zavaros javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.***

A feladatok mellett zárójelben feltüntetettük az elérhető pontszámot is.

Figyelmesen oldja meg a feladatokat! Bizzon önmagában és képességeiben!

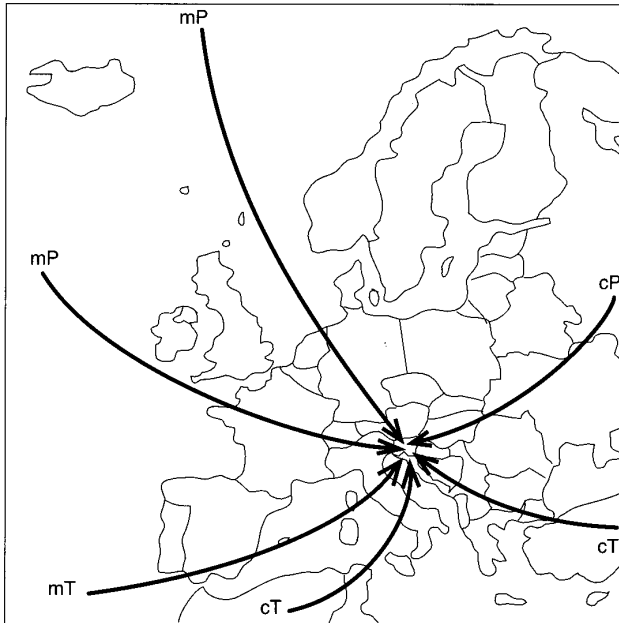
Eredményes munkát kívánunk.

D1 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

1. **Karta 1** prikazuje vpliv različnih zračnih mas na vreme v Sloveniji. Pred napisanimi vremenskimi situacijami **obkrožite** tisto **zračno maso**, ki vpliva na takšno vreme.

Az **1. sz. térkép** különböző légtömegeket ábrázol, amelyek befolyásolják Szlovénia időjárását. A felsorolt időjárási helyzetek előtt **karikázza be** azt a **légtömeget**, amely befolyásolja az adott időjárást!

Karta 1 / 1. sz. térkép

(Vir: Hočevar, M., in ostali, 2000: Geografija, Shematski pregledi, str. 45. Tehniška založba Slovenije. Ljubljana)

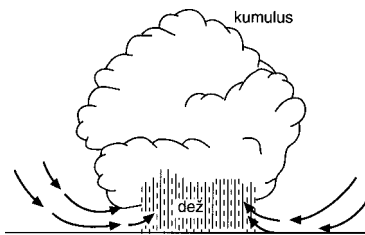
cP	mP	mT	cT	Pozimi zelo mrzlo in suho vreme, stabilno vetrovno ozračje. <i>Télen nagyon hideg és száraz idő, stabil, szeles légkör.</i>
cP	mP	mT	cT	Pozimi relativno toplo in vlažno vreme z orografskimi padavinami. <i>Télen viszonylag meleg és nedves idő orografikus csapadékokkal.</i>
cP	mP	mT	cT	Poleti soparno vreme s konvekcijskimi padavinami. <i>Nyáron fülledt idő, konvekciós csapadékokkal.</i>

(3 točke/pont)

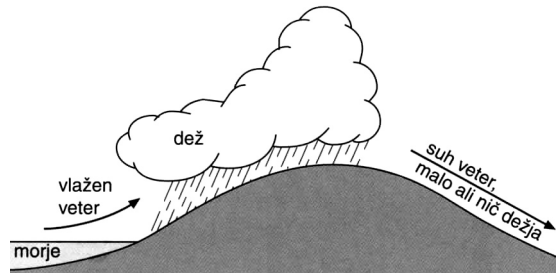
2. Vreme v Sloveniji je zelo spremenljivo in količina padavin nadpovprečna. Imenujte značilni vrsti **padavin glede na nastanek**, ki ju prikazujeta **sliki 1 in 2**.

Az időjárás Szlovéniában nagyon változékony, és a csapadékmennyiség átlagon felüli. Nevezze meg – keletkezésüket tekintve – azt a két csapadéktípust, amelyeket az 1. sz. és 2. sz. ábrák mutatnak be!

Slika 1 / 1. sz. ábra

Slika 2 / 2. sz. ábra

(Vir: Hočevar, M., in ostali, 2000: Geografija, Shematski pregledi, str. 40. Tehniška založba Slovenije. Ljubljana)

Slika 1 / 1. sz. ábra: _____

Slika 2 / 2. sz. ábra: _____

(2 točki/pont)

3. **Priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje padavinska območja v Sloveniji. V katerem padavinskem območju, glede na povprečno letno količino padavin, **prevladujejo padavine**, ki jih prikazuje **slika 1**? Napišite v katerem letnem času jih pade **največ**, in pojasnite zakaj.

Az 1. sz. melléklet (a 2. sz. feladatlap melléklete) Szlovénia csapadéktérségeit mutatja be. Melyik csapadéktérségben található a leginkább elterjedt, az 1. sz. ábrán bemutatott csapadék az átlagos évi csapadékmennyiség alapján? Írja le, melyik évszakban van belőle legtöbb, és magyarázza meg, miért!

Padavinsko območje / Csapadéktérség: _____

Letni čas / Évszak: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(3 točke/pont)

4. Vpliv reliefa na vreme v Sloveniji je velik. Razložite, zakaj dna kotlin in ozkih dolin niso primerna za **vinogradništvo** in zakaj nižji gorski pas **ni primeren za poljedelstvo**.

*Szlovéniában a domborzat időjárást befolyásoló hatása nagy. Magyarázza meg, miért nem alkalmasak a völgykatlanok alja és a szűk völgyek **szőlőtermelésre**, valamint azt, **miért alkalmatlan** az alacsonyabb hegyvidéki övezet **földművelésre!***

Dna kotlin in ozkih dolin / Völgykatlanok alja és szűk völgyek: _____

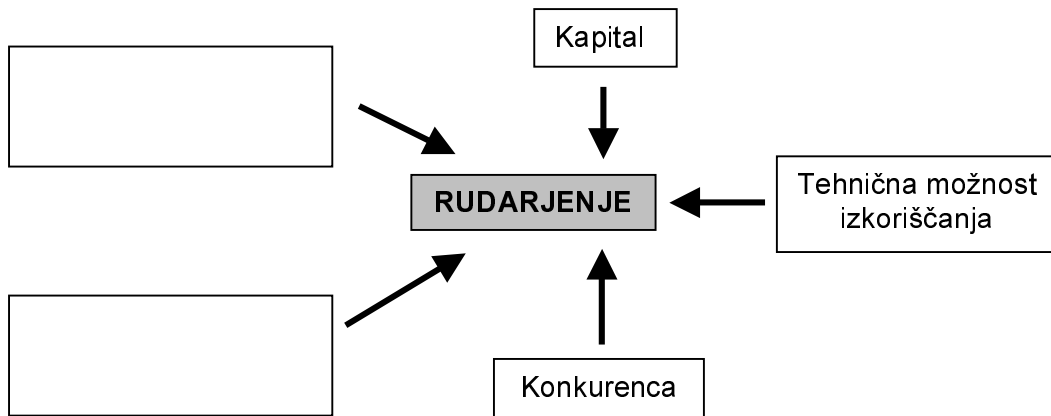
Nížji gorski pas / Alacsonyabb hegyvidéki övezet: _____

(2 točki/pont)

D2 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

5. Rudarjenje je sorazmerno kratkotrajna in negotova dejavnost. V prazna kvadrata napišite **dva dejavnika**, ki, poleg že omenjenih, vplivata na izkoriščanje rud.

A bányászat aránylag rövid tartamú és bizonytalan tevékenység. Írjon a két üres keretbe a már említetteken kívül egy-egy olyan tényezőt, amely befolyásolja az ércművelést!

(2 točki/pont)

6. Obkrožite rudnik v Sloveniji, ki ima **najboljše možnosti obratovanja v prihodnosti**, in pojasnite svojo odločitev.

Karikázza be azt a szlovéniai bányát, amelynek a legjobb a működési lehetőségei a jövőben, majd indokolja meg választását!

Trbovlje

Senovo

Velenje

Pojasnitev / Indoklás: _____

(2 točki/pont)

7. Preberite odstavek in napišite, kateri **rudnik** na Slovenskem opisuje ter zakaj rudnik **ne obratuje** več.

*Olvassa el a következő bekezdést, és írja le, melyik szlovéniai **bányáról** van szó, és azt, hogy **miért nem működik** már!*

»Zgodba o rudniku se začne verjetno že davnega leta 1490. Večkrat je spreminjal lastnike, ki so ga širili in posodabljali. Največji vzpon je doživel v drugi polovici 18. stoletja, ko je postal eno največjih in najbolj donosnih evropskih podjetij. Zaradi vdihavanja strupenih hlapov je v starejših obdobjih večina rudarjev zbolela že po nekaj letih, v 18. stoletju pa je kraj prav zaradi rudnika dobil najbolje organizirano zdravstveno službo na Slovenskem ter postal središče strokovnega in znanstvenega delovanja. Po količini pridobljene te surovine, je bil rudnik drugi največji na svetu (za španskim Almadenom). V svoji petstoletni zgodovini je bil v tehnološkem pogledu med vodilnimi v Evropi.«

(Vir: Senegačnik, J., in ostali, 1999: Živim v Sloveniji, str. 72. Modrijan. Ljubljana)

Rudnik / Bánya: _____

Razlog za zaprtje rudnika / A bányá bezárásának oka: _____

(2 točki/pont)

8. Napišite dejavnost, ki jo razvijajo rudniki, da **ohranijo** vsaj nekaj **delovnih mest**, in imenujte **rudnik**, ki se je usmeril v takšno **spremembo**.

*Írja le azt a tevékenységet, amelyet a bányák annak érdekében fejlesztenek, hogy **megtarthassanak** legalább néhány **munkahelyet**, majd nevezze meg azt a **bányát**, amelyik az effajta **változás** felé irányult!*

Dejavnost / Tevékenység: _____

Rudnik / Bánya: _____

(2 točki/pont)

9. Napišite dve posledici **rudarjenja** v pokrajini in predlagajte rešitev za njihovo **sanacijo ali drugačno rabo prostora**.

*Írjon le két következményt, amelyet a **bányászat** gyakorol a tájra, majd javasolja ennek **szanálását, vagy a térség más irányú használatát!***

Posledici / Következmények:

1 _____

2 _____

Rešitev / Megoldás: _____

(2 točki/pont)

E1 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

10. *Alpokaljának az Alpok nyúlványait és a lábát övező hordalékkúpot nevezzük. Írja le, **hogyan** és **mikor** keletkezett a hordalékkúp!*

Obronke in vršaj ob vznožju Alp imenujemo Alpokalja. Napišite, **kdej** in **kako** je nastal ta vršaj.

(2 pont/točka)

11. *A **2. sz. mellékleten** (a **2. sz. feladatlap melléklete**) Magyarország nyugati peremvidékének keresztmetszetét láthatja. Ennek segítségével **nevezze meg az Alpokalja két fő kőzetét!***

V **prilogi 2 (Priloga k Izipitni poli 2)** je prikazan prerez zahodnega obrobja Madžarske. S pomočjo priloge **poimenujte dve prevladujoči kamnini** na območju Alpokalja.

A _____

B _____

(1 pont/točka)

12. *A holocén idejében a folyóvizek völgyeikkel feldarabolták a hordalékkúpot. Melyik kistáj jelzi, tanúhegyekhez hasonlóan, a terület eredeti magasságát?*

V času holocena so tekoče vode razbrazdale vršaj. Katera mikroregija, podobna osamelcem, označuje nekdanjo nadmorsko višino celotne pokrajine?

(1 pont/točka)

13. **A 2. sz. mellékleten (a 2. sz. feladatlap melléklete) megállapítható, hogy az Alpokalja vízhálózata gazdag. Vegye figyelembe a folyóvizeket, és segítségükkel nevezze meg az Alpokalja kistájit!**

S pomočjo **priloge 2 (Priloga k Izpitni poli 2)** lahko ugotovimo, da je rečno omrežje pokrajine Alpokalja bogato. S pomočjo vodotokov poimenujte mikroregije na ozemlju Alpokalja.

- A *A Zala forrásvidéke:* _____
Povirje reke Zala:
- B *A Rába és a Marcal közötti kavicsstakarós vidék:* _____
Prodnata pokrajina med rekama Raba in Marcal:
- C *A Rába és a Zala közötti 270–400 méter magas vidék:* _____
270–400 metrov visoka pokrajina med Rabo in Zalo:

(2 pont/točki)

14. **A hármashatár közelében húzódó táj az Órség. Írja le földrajzi jellegzetességeit!**

V bližini tromeje leži pokrajina Goričko. Opišite njegove geografske značilnosti.

- A *Természetföldrajzi jellegzetességek:* _____
Naravnogeografske značilnosti:

- B *Társadalomföldrajzi jellegzetességek:* _____
Družbenogeografske značilnosti:

(4 pont/točke)

E2 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

15. *A városiasodás vagy urbanizáció folyamata az utóbbi évtizedekben felgyorsult. Milyen Magyarország város lakóinak aránya?*

Proces urbanizacije se je v zadnjih desetletjih pospešil. Kakšen je delež urbanega prebivalstva na Madžarskem?

(1 pont/točka)

16. *Nézze meg a 3. sz. mellékleten (a 2. sz. feladatlap melléklete) található térképet, és nevezze meg Magyarországon két legnagyobb agglomerációs térségét!*

V **prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** si oglejte zemljevid in poimenujte dve največji območji z gostitve prebivalstva na Madžarskem?

A _____

B _____

(1 pont/točka)

17. *Sorolja fel, melyik nagytájak találkozásánál alakult ki a legnagyobb agglomerációs térség Magyarországon?*

Naštejte tri makroregije, kjer se je izoblikovalo največje zgoščenno območje prebivalstva na Madžarskem?

A _____

B _____

C _____

(2 pont/točka)

18. *Írja le, milyen változásokat okoz a városiasodás a települések arculatában!*

Opišite, kakšne spremembe povzroča urbanizacija na zunanjem videzu naselij.

(2 pont/točka)

19. *A városi élet az emberek többsége számára vonzó, ugyanakkor negatív következményekkel is jár. Fogalmazza meg a túlzott városiasodás két negatív következményét, és írja le, milyen módon lehetne ezeken javítani!*

Življenje v mestu je za večino ljudi privlačno, vendar ima tudi negativne posledice. Opišite dve negativni posledici pretirane stopnje urbanizacije in predlagajte možnost rešitve obeh.

A *Következmény / Posledica:* _____

Ennek javítási lehetősége / Možnost izboljšave: _____

B *Következmény / Posledica:* _____

Ennek javítási lehetősége / Možnost izboljšave: _____

(4 pont/točke)

PRAZNA STRAN
ÜRES OLDAL

PRAZNA STRAN
ÜRES OLDAL

PRAZNA STRAN
ÜRES OLDAL

PRAZNA STRAN
ÜRES OLDAL